Aantekeningen bij
(Personal Notes on)

~~S E M I O T I E K~~ → P O E S I A V I S I V A

Op 1 september 1972 werd er middels een kontrakt een internationale 'poesia visiva'-groep opgericht rond Studio Brescia in Brescia (Italië).
Mijn motief voor deelname was om door de verkoop van werkstukken de mogelijkheid te hebben ideeën en ontwerpen te publiceren in tijdschrift-, boek- of expositievorm. Het doel moest in dit geval het middel heiligen: de verkoop aan kollektionneurs met twijfelachtige interesse.

Door een zwak presenteren van de ideeën en werkstukken van de groepsleden in het groepstijdschrift en door een niet nakomen van afspraken t.a.v. boekpublikaties werd duidelijk dat de galeriehouder -dom genoeg tevens een van de groepsleden- een kleine basis voor artbusiness wilde opzetten. Een ekwivalent van de kunstbemiddelingsburo's die in de westerse beeldende-kunstwereld nog steeds floreren, ondanks demokratiseringsbewegingen en kritiese oppositie: het wereldje van beleggers, paplepelaars, sherry-proevers, hokjesbouwers en éénbenigen, het wereldje van de pegulijnen, het maniertje, de kruiwagen en het buitenlands aksent.

Na mijn uitstoting uit de groep in januari 1974 werd ik in mei van dat jaar door L.Ori gevraagd voor een bijdrage aan de serie 'poesia visiva internazionale'. Uit zijn toelichting werd mij duidelijk dat dit initiatief van de uitgever Carucci een veel akseptabeler gelegenheid was om mensen te konfronteren met mijn ideeën en ontwerpen en een diskussie erover op gang te brengen dan het zich kunstkommercieel evoluerende Brescia-initiatief.

Wat is het doel van ~~semiotiek of~~ de poesia visiva ?
Binnen het terrein van de kunst- en de kultuuroverdracht wil ze zich afzetten tegen het artbusiness-ideaal en de struggle-for-life mentaliteit; tegen de pestbacillen van winstbejag en prijsopdrijving; tegen de reduktie van het kunstwerk tot beleggingsobjekt en statussymbool of tot een eiland van verplichte bewondering; tegen de auratiese en oppervlakkig-estetiese verheerlijking van kunstenaar en kunstwerk; tegen het ridikule en akreatieve pushen door middel van poenige standaardwerken, smeuïge verhalen of zoete-koekuitzendingen; tegen een waardevrij en defensief kultuurbeleid; tegen een schoolmelkmentaliteit inzake kunstbemiddeling; tegen een kultuuroverdracht gericht op aanpassing en bevriezing van de kreativiteit; tegen de woeker van de vorm; tegen een versluierende estetiek; tegen het eindeloos kopiëren en minimaal variëren van een eenmaal gevonden manier; tegen de minimalisering van de inhoud en de funktie van het werk; tegen het demonstreren van eigen frustraties en ego-trips; tegen een kritiekloze en asociale opstelling binnen de maatschappij.

De visieve poëzie keert zich af van de konkrete poëzie omdat deze is verworden tot een puur esteties taalspel zonder inhoud en bedoeling.
De visieve poëzie keert zich af van pop-art en fotorealisme omdat deze volstaan met het citeren van de werkelijkheid; dàt stukje wereld dat de persoonlijke verlangens naar konsumptie, schoonheid en erotiek kan bevredigen.
De visieve poëzie keert zich af van die tendensen in concept en project art, happening, environment en fluxus die de verstaanbaarheid van het werk tot nul reduceren en blijven rondwentelen binnen een vicieuze ego-cirkel.
De visieve poëzie maakt verder geen woorden vuil aan narrative art (wat voor lullige kunstismen hebben de grote galerieën nog meer achter de hand ?).
De visieve poëzie keert zich af van de weg naar steeds verdergaande abstraktie en konkretisering van de beeld- en taalwerkelijkheid. Heartfield en Opland zijn voor haar interessanter dan de coryfeeën uit de wereld van de abstrakte en konkrete kunst.
Ze ruilt 'stilleven' en 'kompositie' in voor allegorie, beeldverhaal, vlugschrift, politieke prent, spandoek. Een puntig cartoon is belangrijker dan 1 m² akademies canvas,

poezia visiva

Formeel beschouwd probeert de ~~semiotiek~~ gebruik te maken van of een synthese(synglossy) en gelijktijdigheid tot stand te brengen tussen de expressie- en informatievormen tekst, beeld, tekening, grafiek, foto, (dé)collage, assemblage, projekt, objekt, signaal, symbool, gebaar, beweging, licht, geluid, stilte, reuk, smaak, situatie, rekwisiet, straatbeeld.
Ze wil daarbij de informatie- en participatiemedia niet beperken tot de expositieruimte of het boek.

de visieve poezie - onderdeel van een geïngageerde semiotiek -

Kwa inhoud en bedoeling wil ~~zij~~ signaleren en een krities kommentaar leveren op een wereld
-waarin sociale gelijkwaardigheid, gelijkheid in levens- en ontplooiingskansen, direkte demokratie, nivellering van inkomen, spreiding van ekonomiese macht, kennis, goederen, grond- en grondstoffenbezit nog lang niet gerealiseerd zijn en slechts moeizaam bereikt worden;
-waarin het recht op vrije meningsuiting, op privacy en op informatie over en medezeggingsschap in bestuurlijke aangelegenheden met voeten wordt getreden;
- waarin medezeggingsschap, investeringsloon, omzetting van aandelen in obligaties, opstellen van een ook sociaal, ekologies en moreel verantwoord investeringsplan, stichten van een werkgemeenschap nog ideële termen zijn binnen het bedrijfsleven;
-waarin kinderen van gastarbeiders voorbestemd lijken ook weer gastarbeider te worden;
-waarin de ondernemingsgewijze produktie is uitgelopen op de stichting van multinationals die vrijwel ongestoord hun gang kunnen gaan met betrekking tot internationale manipulaties en monopolievorming;
-waarin konkurrentiezucht, maatschappelijke aanpassing en prestatiedwang met de fopspeen worden ingegeven;
-waarin konflikten winnen en bezit uitbreiden belangrijker stelregels zijn dan konflikten oplossen en bezit verdelen;
-waarin het neo-kolonialisme van de blanke Superman ~~zijn~~ het imperium gestaag doet groeien;
-waarin grote mogendheden tijd en plaats bepalen van leven en grondbezit van bevolkingsminderheden;
-waarin militaire junta's als honden vechten om het been van de absolute macht;
-waarin het toch al karige ontwikkelingsgeld via het wegkapen van grondstoffen, protektionistiese handelsvoorwaarden, ekonomiese blokkades en aanbod van dure industrieprodukten weer overvloedig terugstroomt naar de rijke landen;
-waarin deze landen elkaar nog bekibbelen waar het gaat om preventie of onmiddellijke leniging van de primaire nood in de ontwikkelingsgebieden;
-waarin het overleg tot kwalitatieve beperking van de kernbewapening wordt gerekt om de grootste zetel te verwerven aan de onderhandelingstafel;
-waarin de uit zijn morele voegen gegroeide technologie het spelen met atomair vuur en radioaktieve neerslag als onschuldig voorschrijft (science = golden fiction);
-waarin de elektroniese informatie-, ontspannings- en destruktieindustrie onkontroleerbaar en onkontrolerend te werk gaat;
-waarin het besef van het belang van gezondheid, ekologiese waarde van de omgeving en natuurlijk evenwicht alleen nog door rampspoedverhalen en financiële getallen kan worden bijgebracht;
-waarin verplichtende charitatieve hulp en gedwongen winkelnering zijn vervangen door het geautomatiseerd verlangen; industriëlen geen produkten meer produceren maar behoeftes;

-waarin art directors, copywriters of hoe ze verder mogen heten zich gewetenloos laten inpakken door de winstmakers en de slogans van de reklameburo's ('repetition is reputation');
-waarin het verlangen naar snelheid en mobiliteit de bewegingsvrijheid en veiligheid van anderen onrechtvaardig aantasten;
-waarin konsumentengedrag, verspillingsekonomie, wegwerpwelvaart en wegzakkultuur voor schaalvergroting zorgen en gebruik van antibiotica en biociden in de landbouw; daarbij verantwoordelijk zijn voor de opkomst van de bio-industrie, het ontstaan van een pyramidale voedselketen en een vernietiging van het welzijnsrecht van plant en dier;
-waarin het leven ééndimensionaal wordt en de spelen thuisbezorgd;
-waarin op dit tijdstip boven mij de ruimte en de aarde worden gehalveerd door astronaut en kosmonaut ten aanschouwe van een voltallig mondiaal publiek.

De ~~semiotiek~~ poesia viva heeft niet de pretentie een aktiemodel of informatief instrument te zijn voor verandering. Ze onderzoekt en geeft een waardeoordeel over maatschappelijke verschijnselen. Ze beweegt zich in het verbeeldingsveld tussen de politieke praktijk en de theoretiese bespiegeling in.
Daarbij probeert ze haar visie in een vorm te gieten die de inhoud en de boodschap niet versluiert maar herkenbaar maakt, versterkt en verpersoonlijkt.
Daarbij probeert ze een stijl te gebruiken die niet verzandt in anekdotiek en sentimentaliteit of verstart in herhaling.

Ze is in het beste geval de als oorspronkelijk ervaren verwoording, visualisering of materialisering van de mentaliteit van de maker; zijn kreatieve, verhelderende en verstaanbare bemoeienis met de wereld.

Herman Damen , juli '75